

Fyri fimm áruni síðan, kom ein ókendur - fyri flestu okkara - 39 ára gamal tvørámaður til Havnar við Smyrli. Við sær hevði hann eina fróttartasku við tí neyðuga, sum skuldi til ein dag í Havn. Hann fór sum nývaldur tingmaður fyri javnaðarflokkin til Havnar at luttaka í samgongusamráðingunum.

Móti morgni dagin eftir fekk hann í boði at taka við sum landsstýrismaður, og í døgurðatímanum fór systir hansara við honum at keypa ein klæðning, og seinna-partin varð leyst og liðugt.

Jóannes Eidesgaard fekk almanna- og heilsuáttal at umsita. Tað var avgjørt eitt torført málsøki, tí tað var øllum kunnugt, at samfelagið stóð á einum vegamóti. Eingin visti, hvat framtíðin hevði at bjóða. Útlitini vóru ivasom og dýpur.

Hevur havt triggjar lögmennt

Í gjár vóru liðin fimm ár, síðan hesin hendingaríki dagurin fór fram. Jóannes Eidesgaard hevur havt triggjar lögmennt hesi árin. Frá 1991-92 var Atli P. Dam lögmaður, og eftir honum í 1993 - 94 var tað Marita Petersen, sum tók yvir, og nú Edmund Joensen, lögmaður.

Hesi árin hevur tað eisini eydnast Jóannei Eidesgaard at samstarva við fólkaflokkin, tjóðveldisflokkin, sjálfstýrisflokkin, sambandsflokkin og verkamannafylkingina. Bert KrF og miðflokkurin eru eftir at royna, men tað fer tíðin at vísa.

- Eg havi umsitið trí stór málsøki hesi árin, almanna og heilsuáttal og figgjarmál. Hesi málini eru ógvuliga útreiðslukrevjandi og hava verið merkt í ólukkumát av politisku sparringunum, sigur Jóannes Eidesgaard.

- Mítt arbeiðið hevur tí verið at halda aftur, fyri at útreiðslurnar ikki skuldu hækka, og tí hevur tað ikki verið møguligt hjá mær at gjørt nakað nýtt, sum kostar pening.

- Mígar royndir hava kortini víst, at tað ber til at vera konstruktivur í spari-tíðum.

Kom beinanvegin í eiddin

Byrjanin í Tinganesi gjørdist trupul beinanvegin, tá frágreiðingin um umsitingina av almannamálum kom fram. Hon visti, at umsitingin hevði verið misrøkt.

- Hóast tað var møðsamt og tungt at rætta skeivleikarnar upp aftur, so var tað medvirkandi til, at vit fóru undir at smíða føroysku rammulögirnir.

Onnur mál í hesum tíðarskeiði var m.a. at Kærunevndin varð sett á stovn. Eindarprísir vóru settir fyri røktarheim. Tað visti seg nevnuliga, at prísmunurin fyri hesa tænastu var stórur. Harnæst var fyrsta eldramsbylí stovnað í hesum tíðarskeiði. Tað visti seg at rigga væl, og í dag eru fleiri eldramsbylí í Føroyum, og

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður í fimm ár:

Eg var við tá samfelagið fór niður á botn

- Og eg vil eisini vera við, tá tað fer at ganga upp aftur, sigur landsstýrismaðurin í figgjarmálum. Hann er nú við til at fáa rættað kósina upp aftur og væntar, at komandi árin fara at prógva, at tað ber til

DAGNY JOENSEN
KALMAR LINDENSKOV

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður í figgjarmálum: - Figgjarmál hava verið eins spennandi at arbeiða við sum sosialmál. Vit hava nú fingið nútíðar figgjálóg, og hava útbýgt figgjarmálstýrisráðgjafina, so vit altíð vita, hvussu gongur í samfelagnum

fleiri verða sett á stovn.

Harnæst var heima- og heilsusjúkrasystirskipanin og heimahjálparskipanin lagdar saman.

- Í 1992 fóru tær stóru sparringarnar innan sjúkráhusverkið fram, og nú bert fá ár seinni, megnar sjúkráhusverkið at halda sínar játtanir. Tað er væl umsitið av leiðslunum, sum eiga eitt herðaklapp fyri tað, sigur Jóannes Eidesgaard.

Sjúkráhusfrágreiðingin

- Tað var tó ikki uttan rumbul og stríð, at sjúkráhusverkið framsi so stórar sparringar. Fyri at lýsa við

urskiftini í sjúkráhusverkinum varð ein kanning gjørd, og úrslitið varð nógv umrødda frágreiðingin, sum kortini ikki var brúkt til nakað ítekiligt.

- Tað vóru tó nógv góð hagskot í hesi frágreiðing, og eg veit, at sumt av tí, verður brúkt í dag, eitt nú er samstarvið millum sjúkráhusini er nógv betur enn áður, og eisini verður arbeitt við at nýta telemedisin. Tað merkir, at læknarnir kunnu leita sær serkøna hjálpi um telesambandið.

Tað hava eisini verið óheppin mál hjá Jóannei Eidesgaard at taka sær av. Eitt nú at fáa Suðuroyar

sjúkráhus liðugt bygt at taka í nýtslu.

- Byggingin varð byrjað, tá eg kom til sum landsstýrismaður í almanna- og heilsuáttal. Hetta er júst 80'árabygging av tí óhepna slagnum, sum varð samtykt, áðrenn sparringarnar komu.

- Hóast tað er væl, at sjúkráhusið nú er liðugt, so hevði tað ikki verið bygt á sama hátt, um byggingin varð byrjað seinni, sigur landsstýrismaðurin.

Tað verður oftani sagt, at tað ikki ber til at føra javnaðarpolitikk, tá flokkurin er í samgongu. Tvey dømi eru kortini, sum hava og fara at fáa rættiliga stóran týdning

fyri borgararnar í framtíðini.

Varðar á leiðini

- Eitt er almenna arbeiðsloysisskipanin, sum eingin flokkur vildi kennast við. Hann er ein varði í arbeiðarasøguni, og hin er at vit fingið liv aftur í Samhaldsfasta, sum hevði verið burturgoymdur eitt tíðarskeið, tá javnaðarflokkurin ikki var í samgongu. Vit fingið eisini javnstøðulógina, sum breið undirtøka var fyri í tinginum, sigur Jóannes Eidesgaard.

Tá landsstýrismaðurin í figgjarmálum minnst aftur á arbeiðið við almanna- og heilsuáttal, sigur hann, at hann eftir lokna valseiðið var pøstur og útbrendur av arbeiði, og als ikki kundi hugsað sær at umsitið málsøkið eitt valseið aftrat.

- Eg hevði ikki meir at geva í hesum starvi, sum er ein treyt, um tú skal virka innan almanna- og heilsuáttal, sigur Jóannes Eidesgaard.

Eins og landsstýrismaðurin ikki hevði serligar royndir, tá hann kom í Tinganes á fyrsta sinni, so hevði hann tað heldur ikki, tá hann tók við sum landsstýrismaður í figgjarmálum.

Tó hevur hann í politikki lært, at tað ber til at nýta vanligt skyndsemi og at tað er ein hjálpi at hava logískan sans, umframt at ein skal vera til reiðar at arbeiða nógv. Arbeiðssemi er ein treyt, um landsstýrismaður skal seta seg inn í sín málsøki, og hervið verða til reiðar at svara spurningum, sum stinga seg upp.

- Figgjarmál hava verið eins spennandi at arbeiða við sum sosialmál. Vit hava nú fingið eina nútíðar figgjálóg, og hava útbýgt figgjarmálstýrisráðgjafina, so vit altíð vita, hvussu gongur í samfelagnum.

Lært at verja okkum móti bakkøstum

- Búskaparlaga skuldin er stór, men framtíðin er ikki so dýpur, sum hon hevur verið, tó at tung tøk skulu takast framteftir. Vit kunnu tó koma burtur úr trupulleikum, sjálvt um oljuginnann ikki verður tikin við í umhugsanini.

- Harnæst hava vit lært at verja okkum móti slíkum bakkøstum, sum vit hava verið fyri, og vit hava uppbyggt ein ávisan immunitet, sum vit kunnu standa ímóti við í torførum tíðum, sigur Jóannes Eidesgaard.

Landsstýrismaðurin er sera fegin um, at skattalættin fekk undirtøku á tingi. Hann heldur, at tað var neyðugt at geva fólki ein lætta, og hann er sannførdur um, at tað fer at ávirka samfelagið tann rætta vegin.

Onnur víðurskifti, sum fara at gera tað lættari hjá vunnliga føroyingum framteftir, er, at tað skattatekniskt verður lættari at draga skattin frá, soleiðis, at fólkið ikki gjalda so ójavn skatt hvørja ferðina.

- Eg havi ongantíð skilt,

hví t.d. ein skattgjaldari í føstum starvi skuldi fáa kanska 1000 krónur meira í skatti ein mánað, í mun til allar hinari.

- Tað ber ikki til í dag, tí fólki tola ikki so ójavn skattútreiðslur, og hetta setti eg mær fyri at broyta.

- Nú er nýggja skattaskipanin sett í verk, og tað visir seg, at hon virkar væl, og gevur fólki javnari skattarokning. Onnur broyting er, at fólki ikki skulu útfylla sjálvsuppgávuna, uttan so at broytingar eru farnar fram í árinum, og sama er galdandi viðvíkjandi ognarupprøð.

Eins spennandi og í fyrstuni

- Fimm ár sum landsstýrismaður. Verður tú ikki meira umsitari enn politikari, tá tú situr so leingi í Tinganesi?

- Tað mugu onnur, sum arbeiða saman við mær meta um. Tað er givið, at tað ávirkar, men við hvørt nýðst tú at taka teg saman, og minna teg á, at hetta er eitt politiskt starv. Tað er tó eingin vandi á ferð, tí vit hava samgonguskjal, og tað er politiskt bindandi.

- Sjálvandi, virkisøkið er skerð, hóast tú umsitar sum landsstýrismaður, so hevur tú skyldu til at fylgja ávisum spællreglum, sum tú skalt umsita fyri landsstýri og lögting.

- Tað er tó eitt vakið eyga við okkum. Tað eru embætisfólkini, sum vit arbeiða saman við. Hevur landsstýrismaður eitt gott hugskot, so er tað av stórum týðningi, at hann hevur góð embætisfólk, sum tora at kjakast við hann um málið, og sum hevur áráðið at seta spurnartekin við tað, sum ein vil.

- Tá krevst, at landsstýrismaðurin ikki er ov ráðaríkur. Er hann tað, so er lætt at koma illa fyri. Umsitingin skal virka sum mótsæl, sigur Jóannes Eidesgaard.

- Ert tað ikki keðiligt í longdini at sita sum landsstýrismaður, við ábyrgd.

PIZZA-VINIR

Hevur tú hug at fáa eina ella fleiri PIZZA inn á gólv, so ring tlf. 18866, og tú hevur PIZZARIA innann ein tíma.

Vit í PIZZARIA royna altíð at hava kostnaðin so lágan sum møguligt, soleiðis at kundin bert rindar 30 kr. fyri heimkoyngrina. Hetta tilboð er tó bert galdandi fyrri viðskiftafólk í Tórshavn.

Vit vóna, at hetta tilboð kemur væl við.

PIZZARIA
Tlf. 18866